

AZ ÚJ KÖLCSÖNZÉSI ELJÁRÁS TAPASZTALATAI

A KÖNYVTÁROS 8—9. számában Barabási Rezső elvtárs »A könyvvállomány védelme — a könyvtáros egyik legfontosabb kötelessége« című összefoglaló cikkében a folyóiratunkban addig megjelent véleményekkel kapcsolatban szólott az új kölcsönzési eljárások kipróbálásának eredményeiről. A következőkben több könyvtáros-levelezőnk szól hozzá ehhez a kérdéshez.

*

Nálunk a kétkártyás rendszer jól bevált, a kölcsönzők nagyon rövid idő alatt keresték ki a személyi, illetve a kölcsönzőlapokat. Jó ez a rendszer azért is, mert mindhárom kérdésre felel, amire általában a könyvtárosnak válaszolnia kell. Igaz azonban az is, hogy csak meglehetősen ritkán kell megmondani, hogy egy könyv kinél van. Az új személyi lappal kapcsolatban egyelőre tartózkodó vagyok, még nem látom előnyét annak, hogy a kölcsönzőlap helyett a személyi lapot kell aláíratni. Minden módszer előnye-hátránya a gyakorlatban válik el és ezt még nem próbáltam ki. Annyit még hozzá akarok fűzni, hogy kérdés, vajjon ez a nagyszabású akció, ami most az egyszerűsítés jelszavával indult, milyen tartós kölcsönzési és nyilvántartási rendszert vezet be. Az elvtársak is bizonyára úgy gondolhatják, hogy évenként újabb eljárások alkalmazása nem minden esetben jelent egyúttal fejlettebb módszert is. Én többször úgy tapasztaltam az eddigiek során, hogy az 1950-ben, 1951-ben kezdett dolgok ismétlődnek, némi változtatásokkal.

HORVÁTH GÉZA,

a tatabányai Megyei Könyvtár vezetője

*

Régóta vitatjuk, milyen legyen a követelményeknek megfelelő kölcsönzési mód. Külön kategóriába soroljuk-e a 100—500 és az azon felüli olvasóval ren-

delkező könyvtárakat? Tekintve, hogy szem előtt kell tartanunk a könyvtárak kölcsönzési eljárásának egyszerűsítését, különösen gondolnunk kell a társadalmi munkában dolgozó könyvtárosok munkájának egyszerűsítésére. Az év elején, amikor a Széchenyi Könyvtár Módszertani Osztálya ismertette az új füzetes kölcsönzési eljárást, azt sokan elnevezték, anélkül, hogy tapasztalatuk lett volna annak jó vagy rossz oldaláról. Azóta már gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezünk, míg annakidején csak feltevésekből indultunk ki. Ma már határozottan meg tudjuk mondani, hogy a körülbelül 100 olvasóval — e számokhoz nem kell bürokratikus módon ragaszkodni — bíró népkönyvtárak hogyan használják a kölcsönfüzeteket, mert egy ilyen könyvtárban nem szaporodik az olvasók száma erős ütemben. Előnye az, hogy nem kell kölcsönzőkártyát használni, mert az olvasó nem ezen a kártyán igazolja aláírásával az átvételt, hanem a füzetben. Így elkerüljük azt, hogy az aláírt kölcsönzőkártya esetleg elkalodlik és nem marad elismervény az átvételről. Felvetődik azonban a kérdés, hogy vajjon a füzet nem veszhet-e el. Mindenesetre kevesebb ennek a valószínűsége és mégis csak könnyebb a társadalmi munkában dolgozó könyvtáros helyzete, ha egyetlen füzetben végzi el minden adminisztrációját. Nem kell a jól vagy rosszul lerakott kartonok között keresgélnie és csak két helyen — az olvasójegyén és a kölcsönzőfüzetben kell feljegyeznie a kölcsönzött könyvet. Gyors, egyszerű eljárás és a tapasztalat is azt mutatja, hogy könyvtárosaink szívesen alkalmazzák. Aki pedig azzal érvel, hogy a füzet elrongyolódik, gondoljon arra, hogy idővel a kartonok is tönkremennek és még elkallódásuk veszélyét is számba kell venni. A száz olvasón felül kölcsönző könyvtáraknál — járásiak és a megyeiak számára is — legmegfelelőbbnek tartom a törzslap, kölcsönzőkártya és olvasójegy használatát. A kölcsönzőkártyát minden esetben alá-

írás után a törzslaphoz csatoljuk és a lejárat szerint rakjuk le. A kétkártyás rendszer megnehezítené a kölcsönzést és csak olvasóink türelmét tennénk próbára, nem beszélve arról, hogy ez lényegesen több munkát jelentene a különben is kevés munkaerővel dolgozó könyvtárainknak. Eppen ezért, legyen a vezető társadalmi munkás, vagy függetlenített könyvtáros, a körülbelül 100 olvasón felül kölcsönző könyvtárak számára szerintem a kétkártyás rendszer nem felel meg. A gyakorlat bebizonyította, hogy a kisebb könyvtáraknak a füzetkölcsönzés, a nagyobbaknak az előbb leírt egykártyás kölcsönzési rendszer a legcélszerűbb.

MARTONOSI PÁL,

a kiskunhalasi Járási Könyvtár vezetője

*

Helyesnek tartjuk mi és népkönyvtárosaink is, a füzetrendszert, mert egyszerűbb, áttekinthetőbb és lényegesen megkönnyíti munkánkat. Könnyebb ellenőrizni a kölcsönzést és a könyvek megőrzését is jobban biztosíthatjuk. Tapasztalatunk az, hogy a karton legtöbb esetben nincs rendben a vidéki könyvtárakban és így a kartonkölcsönzésnél nem minden esetben írták alá a könyv átvételét. Már maga az, hogy a füzetkölcsönzésnél egyoldalon van minden adat, egyszerűsíti a munkánkat. Részünkről nem okoz gondot, hogy ragaszkodjunk-e a 0—100-ig, vagy a 100—500-ig terjedő olvasólétszám esetében az új kölcsönzési rendszer bevezetéséhez. Még a 200 olvasóval rendelkező könyvtárban is bevezetjük a füzetrendszert. Javasoljuk azonban; hogy 500 olvasóig is rendszeresítsük ezt a módszert, de nagyobb és keménykötésű füzettel. Ugyanakkor helyesnek tartanánk, hogy a füzet ne 20 könyvtári kölcsönzést tartalmazzon egy olvasónál, hanem többet, mert vannak olyan olvasók, akik 2—3 hónap alatt kiolvasnak 20 könyvet és ekkor új oldalt kell számukra nyitni. Helytelen szerintünk, hogy ilyen olvasók sorszáma negyedévenként változzék, vagy újonnan kelljen beíratkozniok. Javasoljuk tehát, hogy ne egy oldal legyen egy olvasó részére, hanem két oldal. Tudvalevő, hogy 1953-tól a Népkönyvtári Központ nem küld a csereanyag részére raktári és katalóguscédulát. A raktári lap megszüntetésével mi is egyetértünk, de a

katalóguscédula megszüntetésével nem. A társadalmi munkás könyvtárosok ugyanis nem hajlandók maguk készíteni katalóguscédulát. Ez érthető is, mert a Népkönyvtári Központban vagy az ÁKV-nál megfelelő gép áll rendelkezésre katalóguscédulák készítésére és emellett a központilag készült címfelvétel jobb és megbízhatóbb is. A füzetrendszer esetében főlegessé válik egy karton — javasoljuk helyébe a katalóguscédula központi szétküldését.

NAGY LAJOS,

a berettyóújfalusi Járási Könyvtár vezetője

*

Barabási elvtárs írja cikkében, hogy a könyv átvételét minden esetben írásuk alá az olvasóval. Ez helyes, de legyünk rugalmasak. Más a helyzet Nemeskén, más például Szigetváron. A mezőgazdaságban dolgozók a munkaidő minden percében elfoglaltak. Gyakran vasárnap is dolgoznak és így a könyveket csak kézbesítőbrigád útján cserélhetjük. Az elvtárs, aki a könyvet kiviszi az olvasónak, aláírásával felelősséget vállal az átadott könyvért. Nálunk ez a rendszer bevált, még egyetlen könyv sem veszett el könyvtárunk 382 kötetéből.

PÓRÉ JÁNOS

nemeskői népkönyvtáros

A szerkesztőség véleménye: Helyesnek tartjuk, hogy a könyvkihordóbrigád tagjai aláírásukkal felelősséget vállalnak kívitt könyvekért, de ezen túlmenően egy külön kis cédulán írassák alá a kölcsönzővel is az átvételt. Ezt a cédulát aztán behelyezhetik a kölcsönzőfüzetbe. Így a tényleges kikölcsönző is felelősséget vállal a nála levő könyvért.

A sálóraljaujhelyi Járási Könyvtár könypheti kiállítása

EGY KÖNYVKIÁLLÍTÁS EREDMÉNYEI

Kisebb városokban nem könnyű a lakosság nagyobb részét bevonni az irodalmi esték, könyvismertető előadások közönségének soraiba. Részből azért idegenkednek a részvételtől, mert az utóbbi években sok gyenge előadást hallgattak meg. Ez a körülmény készítetett bennünket arra, hogy inkább a szemléltetést használjuk a könyvek népszerűsítésére. Ezért az ünnepi könyvhét alkalmából a viszonyokhoz képest nagyobbarányú kiállítást rendeztünk és majdnem tíz napig tartottuk nyitva. A kiállítás rendezésében nagy segítségünkre volt a Népkönyvtári Központ hozzánk juttatott »forgatókönyve«. A kiállításnak nagy sikere volt, amit bizonyítanak a számadatok. Az elmúlt hónapban könyvtárunk mindössze 649 kölcsönzést ért el és közben csak 3 új tag iratkozott be. Ezzel szemben a kiállítás megnyitásától számított tizenöt napon belül 47-re szökkent a beiratkozások száma és 650 könyvet kölcsönözünk a kiállítás két hetében. Mindamellet irodalmi estét is rendeztünk, de a legnagyobb fáradozással is csak 50 részvevőt tudtunk toborozni az előadásra. Ez az ötven hallgató azonban érdeklődéssel hallgatta az irodalmi est előadását és a részvevők kijelentették, hogy évek óta nem hallottak ilyen jó előadást. Meg kell azonban mondanom, fájdalmas számunkra, hogy a párt-szervezet és a tömegszervezetek, a já-

rási pártbizottság, valamint a községi és járási tanács munkatársai közül kevesen látogatták meg kiállításunkat. Tudjuk, hogy nagyon elfoglaltak az elvtársak, de az a tény, hogy egyik-másik elvtárs mégis megtalálta a módját annak, hogy sok munkája közben is megnézze kiállításunkat, bizonyítja, hogy a többiek elmaradásának oka inkább a közönyösség. Most kezdődik a pártoktatás, ennek segítségével a könyvtár dolgozói is részt vesznek és mi igyekezünk az eddiginél szorosabb kapcsolatot kiépíteni, hogy meggyőzzük őket arról, mennyire szükséges, hogy figyeljenek munkánkra, támogassák működésünket.

SZABÓ MARGIT,
a siklósi Járási Könyvtár vezetője

EGY ÚJ JÁRÁSI KÖNYVTÁR MUNKÁJÁRÓL

A KÖNYVTÁROS megírta, hogy augusztus 20-án, alkotmányunk ünnepén avatták fel járási könyvtárunkat. A mezőkövesdi járási könyvtár 1929 kötet könyvvel kezdte meg működését. Járásunk területén 18 népkönyvtár működik 4769 kötet könyvvállománnyal. A Népkönyvtári Központtól 1977 új könyvet kaptunk, tehát összesen 8675 kötet könyvet kapott eddig a mezőkövesdi járás. Könyvtárunknak különben még népkönyvtár idejéből szép múltja van. Meiser Sarolta és Németh Margit munkájukkal olyan kimagasló eredményeket értek el, hogy azt méltán nevezhetjük szilárd alapnak egy járási könyvtár felépítéséhez is. Ezt bizonyítja az az oklevél is, melyet a megyei könyvtártól kaptak kitüntetésül. Az általuk kezdeményezett faliújságon rövid idő alatt 52 cikk jelent meg és ezek közül 25 foglalkozott egy-egy könyv ismertetésével. A legtöbb így fejeződik be: »Ezt a könyvet mindenkinek ajánlom.« Iljin: Hegyek és emberek című és Az élet a tengerben című természettudományos könyvet egy tizenhárom és egy kilencéves ifjúsági olvasó ajánlotta olvasásra Hat cikk foglalkozott a könyvek védelmével. A legtöbb cikket általános iskolai tanulók írták.

SZABÓ KÁLMÁN,
mezőkövesdi Járási Könyvtár vezetője

A siklósi Járási Könyvtár könyvheti kiállítása

ÍRÓK ÉS ÚTTÖRŐK TALÁLKOZÁSA EGY BUDAI KÖNYVTÁRBAN

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 20. számú fiókja az ünnepi könyvhét alkalmából megrendezte az írók és pajtások találkozóját. A találkozó kitűnően sikerült. Hat író és 150 pajtás került közelebbi baráti kapcsolatba egymással. Az írók: Hegedüs Géza, Geréb László, Ács

Az egri Megyei Könyvtár tematikus könyvkiallítása

Kató, Kertész Erzsébet, Nagy Zsuzsa és Lengyel Balázs beszámoltak terveikről, készülő új regényeikről. A pajtások: a Medve-, a Batthyány-, a Tánacsics Mihály-, a Labanc-utcai, a Marci-bányai-téri a Mártírok- és a Bartók

Béla-úti iskolák növendékei, nagy figyelemmel hallgatták őket, valamint Ottó Mártát, az Ifjúsági Könyvkiadó lektorát. Sokan elmondták, hogy a magyar nép történetéről, a török hódoltságról, a végvárak harcairól, a honfoglalásról, a Magyar Tanácsköztársaságról, a tatárjárásról, a 48-as szabadságharcról szeretnének olvasni. Voltak, akik hiányolták a magyar természetvilág kincseiről szóló könyveket és az izgalmas útleírásokat. Egy ifjú »írójelölt«
módszertani könyvet kért »Hogyan kell regényt írni?«
címmel. Egyszeriben kiderült, hogy ennek többen is örülnének. Ács Kató meleg szerezzel ígérte meg író társai nevében is, hogy szívesen segítenek a pajtásoknak, ha ilyen tekintetben kérdésekkel hozzájuk fordulnak. Íróink mosolyogva olvasták el a nekik írott leveleket, amelyeket ez alkalommal ünnepélyesen adtunk át egy-egy virágcsokor kíséretében. Mindenki jól érezte magát a megbeszélésen, sok minden elhangzott, sokan kaptak választ problémáikra, csak egy kérdésre nem válaszolt senki. Ez a kérdés egy kerekarcú, barna kislány ajkáról hangzott el ilyképpen:

— Miért hiányzik a humor a mai írók könyveiből?

SZ. KRÚDY ZSUZSA,

a Főv. Szabó Ervin Könyvtár 20. sz. fiókjának vezetője

A KÖNYVTÁROS MEGJUTALMAZOTT LEVELEZŐI

Horváth Géza, Martonosi Pál, Nagy Lajos, Póré János, Hegedüs András, Nyíri Tiborné, Szabó Margit, Szabó Kálmán, Krúdy Zsuzsa, Szabados József, Radó Leoné és Solt Andorné levelezőink között kiosztottuk a következő könyveket:

Krupszkája: Lenin a könyvtárakról, Gorkij: Az Artamonovok, Fjodorov: Döbör táborkok, Ady válogatott versei,

Lev Tolsztoj: Háború és béke, Sztálin: A leninizmus kérdései, Herzen: Emlékezések — Elmélkedések; Móricz Zsigmond: Válogatott irodalmi tanulmányok, Stendhal: Vörös és fekete, Illyés Gyula: Puszták népe, Méray Tibor: Tanúságtétel, Rákosi Máttyás: Válogatott beszédek és cikkek.

BIBLIOGRÁFIÁK

Mit olvassunk Marxról és Engelsről magyar nyelven? (1953. 36. 1.) címmel tette közzé a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár népszerű könyvészeti sorozatának 14. sz. ajánló röpirat bibliográfiáját, amely különösen a tömegkönyvtárak dolgozóinak jó segítséget ad az olvasó tájékoztatására. A három részre tagolt könyvészeti munka Zoltán Józsefnek, a terjedelemhez mérten sikerült válogatása. A füzet nem csupán önállóan megjelent műveket sorol fel tömör és szabatos ismertetésekkel, hanem fontosabb cikkeket, főleg a marxizmus klasszikusainak műveiből. A jegyzékből kiderül, hogy Engelsről és Marx Tökéjéről szóló magyarul írott irodalmunk meg-
lehetően hiányos.

Vörös október, zászlódat mi vesszük! (1953. 194 l.) címe a sokszorosított szöveggyűjteménynek, amelyet a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a Nagy Októberi Forradalom 36. évfordulójára adott ki. Sztálin beszédrészletével az élén, versek és prózai szemelvények (regényekből, filmforgatókönyvekből stb.) sorakoznak a gyűjteményben, amelyet Tiszay Andor állított össze. A gyűjtemény felolvasások, ankétok és kiállítások rendezéséhez jól felhasználható. Kár azonban, hogy a legtöbb szemelvény alól hiányzik az eredeti kiadvány bibliográfiai megjelölése.

A párttörténet megjelenésének 15. évfordulójára a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára négyoldalas olvasójegyzéket sokszorosított a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja történetének tanulmányozásához a kor politikai, társadalmi és gazdasági viszonyait tükröző szépirodalomról. Számos olyan kiváló és népszerű mű hiányzik a jegyzékből, amelyet a pártoktatási füzetek, mint »ajánlott szépirodalmat« sorolnak fel. Hibáztatjuk, hogy Alekszej Tolsztoj műveinél a szerzőnek csupán vezetékneve szerepel, holott Tolsztoj néven Lev Tolsztoj is a köztudatban él.

Ajánlott irodalom a SZKP története tanulmányozásához (11 l.) és **Ajánlott irodalom pártunk és szocialista építésünk történetének tanulmányozásához** (8 l.) címmel a Fővárosi Szabó Ervin Könyv-

tár újabb sokszorosított röplap-bibliográfiákat adott ki, Különösen az előbbi füzet gazdag összeállítású és jól szolgálja a pártoktatást.

Olvass a Komszomolról! címmel a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára a 35. évforduló alkalmából Lenin és Sztálin errevonatkozó műveiből, a Komszomol történetéről, szervezetéről, szerepéről és a reá vonatkozó szépirodalomról adott ki ötoldalas röplap--bibliográfiát. Hiányzik belőle Gorkij: Az ifjúságról (Szikra, 1950.) (cikkek, levelek, beszédek, úti elbeszélések gyűjteménye).

Ismeretterjesztő Dokumentáció címmel a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat Könyvtára hetenként hatoldalas sokszorosított könyvészeti röplapot ad ki, amelyben a hazai és szovjet folyóiratok ismeretterjesztő cikkei foglalja össze. A sorozatból eddig három szám jelent meg.

Új szerzemények címmel a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára közzétette (kéziratként) 1953. augusztus havi szerzeményeinek sokszorosított füzetét.

A Közlekedési Kiadó könyvei 1950—1953. címmel izléses könyvészeti jellegű könyvjegyzék jelent meg, amely könyvismertetésekkel, könyvcimlapok fényképeivel és a könyvekből vett fényképekkel tarkítva sorolja fel a közlekedési szakkönyveket, szaklapok és folyóiratok jegyzékével kiegészítve.

Hasznos könyvtári kiadvány az **Ünnemtató a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár olvasói számára** (1953. 32 l.) című zsebkönyv alakú füzet. Ismerteti az intézet szervezetét, könyvtárhálózatát, az általános tudnivalókat a katalógusáról, külön gyűjteményeit. A könyvtár rövid történetén kívül összefoglalja a budapesti nagy könyvtárakat és a különleges gyűjtőkörű könyvtárakat. (Az utóbbiak közül hiányzik az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Osztálya, V. Guszev-utca 1.)

ESEMÉNYNAPTÁR

1937. december 3-án halt meg **JÓZSEF ATTILA**, a két világháború közötti kor legnagyobb költője, a magyar proletárköltészet megteremtője. A külvárosi tájról, a proletár nyomorból indult el, a munkásosztály, a párt irányította fejlődését. Gyermekkorától kezdve saját életében tapasztalta a proletárok szenvedéseit, az elnyomók zsarnokságát. Verselésében, hangban, stílusban, képekben folytatója és továbbfejlesztője a magyar költészet legszebb hagyományainak. Petőfi, Ady és Arany stílusirányai egybeolvadnak nála a modern költői forma vívmányaival és az új népiesek kifejezéseivel. A költői nyelvbe ő viszi be először a munkásmozgalom, a marxista-leninista ideológia szavait. Képei, hasonlatai, amelyek súlyos gondolatait a mindennapi élet fényei világitják meg, fordulatai ma is élnek; verssorai szállóigék lettek. Tudatos, olvasott, művelt költő; verselése rendkívül változatos, szinte tárháza a legkülönbözőbb formáknak; magyaros verselés, klasszikus mérték, dalamos nyugateurópai versformák mind alkalmasak nála arra, hogy a leghaladóbb tartalmat, a forradalmi harc riadóját, a szerelem érzéseit, vagy a bölcséleti elmélyülést fejezzék ki. Gazdag, élő hagyomány József Attila költészete.

József Attila összes művel I., II. Bp., 1952.; József Jolán: A város peremén Bp., 1952.; Horváth Márton: Lobogóknak — Petőfi c. kötetből: Bevezetés, József Attila költészete, József Attila, A kommunista József Attila; Szabolcsi Miklós: József Attila, Bp. 1952.; Fővény Lászlóné: József Attila, Bp. 1953.

1879. december 21-én született **I. V. SZTÁLIN**, a párt zseniális vezére és tanító-mestere, a szocialista forradalom nagy sztratégája. A nép forró szeretete, kíméletlenség a szocializmus ellenségeivel szemben, mélységes elvhűség, a világos forradalmi perspektívának, a cél világosságának összekapcsolása a cél elérésében kifejtett rendkívüli kitartással és állhatatossággal, a vezetés bölcsesége és konkrét jellege, elszakíthatatlan kapcsolat a tömegekkel — ezek a sztálini munkástílus jellemző vonásai. Egész tevékenysége mintaképe annak, mint kapcsolódik össze a hatalmas elméleti képesség a forradalmi harc rendkívüli méretű és lendületű gyakorlati tapasztalataival. Nem volt még a világon vezér, akinek olyan óriási milliós munkás- és paraszttömegek vezetése jutott volna osztályrészeül, mint Sztálinnak. Mindenkinél jobban értett ahhoz, hogyan kell a tömegek forradalmi tapasztalatait általánosítani, kezdeményezéseit felkarolni és fejleszteni, tudott tanulni a tömegektől, és tudta tanítani a tömegeket, vezetni őket a győzelemre.

Sztálin Jozsif Visszárionovics. Rövid életrajz. Bp. 1949.

1893. december 26-án született **MAO CE-TUNG**, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának és a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormányának elnöke. Hivatásos forradalmárként egész életét a kínai nép ősi ellenségei elleni harcnak szentelte. A sokéves forradalmi harcok tüzeben kovácsolódtak ki proletár hadvezéri és államférfiúi képességei. A kínai nép, vezérének, Mao Ce-Tungnak személyében megtestesítve látja a Kínai Kommunista Párt legkiválóbb tulajdonságait: a haza és a nép önzetlen szolgálatát, a rettenhetetlenséget és az önfeláldozást.

Mao Ce-Tung válogatott művel. I. kötet, Bp. 1952.; Emi Sziao: Mao Ce-Tung gyermekora és ifjúsága, Bp. 1951.; Mjakin A.: A Kínai Népköztársaság, Bp. 1952.

Különböző napilapokban és folyóiratokban megjelent könyvismertetések jegyzéke

I. TÁRSADALMI — POLITIKAI IRODALOM:

Lenin Művelnek 5. kötete. Népszava, október 18.
Lenin Művelnek 32. és 33. kötete. Társadalmi Szemle, szeptember (Varga Iván).
Az arany és a nyomor világa. Élet és Tudomány, nov. 4.
Az angol-amerikai etnográfia az imperializmus szolgálatában. Természet és Technika, november (Akos Károly).
Elekes Lajos: Hunyadi. Társadalmi Szemle, szept. (Kardos Tibor).
Erdélyi János: Válogatott esztetikai tanulmányok. Társadalmi Szemle, szeptember (Máltrai László).
Filozófiai évkönyv. Természet és Technika, nov. (Szecsődi László—Kiss Artúr).
Gábor Andor válogatott cikkei. Magyar Nemzet, november 1. (Rónai Mihály András.) Szabad Nép, október 10. (Méryay Tibor).
Herzen: Emlékezések és elmélkedések. Népszava, október 17.
Li Csen Von: Korea rövid újkori története. Szabad Ifjúság, okt. 7. (Puruczki Béla).
Remizov—Mihajlov: Sárga szakszervezeti vezetők álarca nélkül. Népszava, okt. 31.
Simon Péter: A századforduló földmunkás- és szegényparaszti-mozgalmai. Természet és Technika, október.
Szenjonov: A fasiszta geopolitika az amerikai imperializmus szolgálatában. Természet és Technika, október (Akos Károly); Élet és Tudomány, okt. 14.

II. TERMÉSZETTUDOMÁNYOS IRODALOM:

Gémesi József: Atomátalakító berendezések. Élet és Tudomány, okt. 14. (Varga Ferenc).
Jakucs László: A Békebarlang felfedezése. Szabad Ifjúság, okt. 7. (Puruczki Béla).
Növényhatározó. Élet és Tudomány, okt. 28. (Dr. Haraszthy Árpád.)
Pavlov fiziológiai tanításával foglalkozó tudományos ülésszak. Társadalmi Szemle, szeptember (Tóth Sándor).
Tildy—Vertse: Kisbatalon. Élet és Tudomány, nov. 4. (Farkas Tibor).
Zerinyváry Szilárd: A naprendszer élete. Természet és Technika, nov. 4. (Detre László).

V. SZÉPIRODALOM:

Barta János: Arany János. Szabad Ifjúság, okt. 7. (Puruczki Béla).
Bihari Sándor: Emelt fővel. Uj Hang, szeptember (Pándi Pál).
Bubjennov: Fehér nyírfá. Magyar Nemzet, okt. 4. (Lontay László).
Csanádi Imre: Esztendők terhével. Csillag, okt. (Simon István).
Eörsi István: Fiatal szemmel. Magyar Nemzet, okt. 4. (Hegedüs Géza).
Fast Howard: Sacco és Vanzetti vértanúságáról. Magyar Nemzet, okt. 27.
Gribacsov: Tavasz a Győzelem kolhozban. Szabad Nép, okt. 7. (Héra Zoltán).
Hegedüs Géza: Az aranypecsét. Irodalmi Ujság, okt. 10. (Nagy Péter).
Kis Ferenc: Csendes diadallal. Magyar Nemzet, okt. 4. (Hegedüs Géza); Irodalmi Ujság, okt. 10. (Lányi Sarolta); Népszava, okt. 17.
Klasszikus lengyel elbeszélők. Népszava, okt. 7.

Kolozsvári Grandpierre Emil: A csillagszemű. Magyar Nemzet, okt. 7. (Asztalos Sándor); Csillag, november. (Nagy Péter).
Kuczka Péter: Mindenkinék! Mindenkinék! Uj Hang, szeptember. (Devecseri Gábor).
Lu Hszin: A vihar visszhangja. Magyar Nemzet, okt. 4. (Csobádi Péter).
Majakovszkij: Elbeszélő költemények. Magyar Nemzet, okt. 4. (Hegedüs Géza).
Méryay Tibor: Koreai jelentés. Szabad Nép, okt. 8. (Boldizsár Iván).
Móricz Virág: Apám regénye. Magyar Nemzet, okt. 8. (Vargha Balázs).
Móricz Zsigmond: Kivilágos kivirradtíg. — Uri murl. Uj Hang, szeptember. (Nagy Péter); Irodalmi Ujság, okt. 24. (Illés Endre).
Móricz Zsigmond: Betyár. Magyar Nemzet, október 26. (Balogh László).
Móricz Zsigmond: Irodalmi tanulmányok. Természet és Technika, november. (Becz Lászlóné).
Simon István: Érelő napok. Magyar Nemzet, okt. 4. (Hegedüs Géza).
Szabó Pál: Uj föld. Népszava, okt. 4. (Katona Ferenc); Béke és Szabadság, okt. 14. (Hegedüs Géza); Csillag, november. (Erdet Sándor).
Tolsztoj, L. N.: Háború és béke. Uj Hang, okt. (Sőtér István).
Tyihonov: Válogatott versek. Uj Hang, szept. (Mészáros István).
Mark Twain (Mark Tven): Utazás az egyenlítő körül. Népszava, okt. 10.
Varga Imre: Kődös hajnal. Szabad Ifjúság, október 13.

Vasziljevskaja, Vanda: Égnek a folyók. Fsti Budapest, okt. 10. (Murányi-Kovács Endre).
Virta: Esti harangszó. Uj Hang, szeptember. (Forgách László); Uj Világ, október 22. (Derzsi Tamás).

VI. IFJUSÁGI IRODALOM:

Ilyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese. Népszava, okt. 31.
Németh Imre: Óserdők mélyén. Természet és Technika, október. (Ozora György); Élet és Tudomány, okt. 14. (Ozora György).
Óveges József: Játékos fizikai kísérletek. Természet és Technika, október (Cornides István).
Palotai Boris: Sztálinvárosi gyerekek. Nők Lapja, okt. 15. Szabad Ifjúság, okt. 23. (Kapusi Rózsa); Népszava, okt. 31.
Prisvin: Erdősongás. Fsti Budapest, okt. 22. (Lóránd Lajos).
Szántó György: Majtény után. Magyar Nemzet, október 9.

VII. EGYÉB IRODALOM:

Felekj László: Tizenhat nap. Szabad Ifjúság, okt. 11.
Györi György és Szabó László: A budapesti MAVAG története. Irodalmi Ujság, október 24. (Orkény István).
Hogyan lett hatszoros élüzem a Kalibergyár. Népszava, okt. 10.
Iszakova: Tanuljunk korcsolyázni. Szabad Ifjúság, okt. 11.
Két új műsorfüzet. Népszava, okt. 10.
Mit olvassunk hazánk történetéről? Magyar Nemzet, okt. 6. (Puruczki Béla).
Pálfi János—Molnár József: Labdarúgás. Szabad Ifjúság, okt. 11.
Szinyel-album. Népszava, október 6. (Noszlopi György); Irodalmi Ujság, október 10. (Pogány Ö. Gábor).